בת עין — פורים

בלילה ההוא נדדה שנת המלך ויאמר להביא את ספר הזכרונות דברי הימים וגו' (אסתר ו א). ואיתא בגמרא (מגילה טו:) שנת המלך, מלכו של עולם.

ואפשר לומר בזה האופן על דרך המוסר והילוך לעבודת השי"ת, דהנה עיקר השגחת הבורא ברוך הוא רק לנמוכי הרוח, כמאמר הכתוב (תהלים לד יט) קרוב ה' לנשברי לב, ועיקר בחינת ענוה בשלמות הוא כשאינו יודע כלל שהוא בבחינת ענוה ושפלות, אבל כשיודע בעצמו שהוא בבחינת שפלות זהו אינו ענוה בשלמות.

ובחינת ענוה מכונה באות יו"ד, שהוא קטנה שבאותיות (ע' ת"ז ת' ע' קכה.), ומכונה באות כ', על שם צדיקים מטין וכפוף ראשיהם. גם בחינת ענוה מכונה בשם מאה, והוא כענין מודי"ם גימטריא מאה וצריך לכרוע, כדאיתא בספרים הקדושים (סידור האר"י ז"ל).

גם כ"ף במילואו הוא גימטריא מאה, על דרך ועתה ישראל מה ה' אלהיך שואל מעמך (דברים י יב), אל תקרי מה אלא מאה (מנחות מג: ע' תוד"ה שואל). וזהו אדם כי יקריב מכ"ם (ויקרא א ב), גימטריא מאה, וזהו קרבן לה' כמאמר הכתוב (תהלים נא יט) זבחי אלהים רוח נשברה, ואז הוא מכונה בשם אדם כשהוא בבחינת ונחנו מ"ה (שמות טז ז), בגימטריא אד"ם.

והכלל הוא, שעיקר בחינת העבודה הוא בבחינת שפלות וענוה באמת, ואז הבורא ברוך הוא משרה שכינתו עליו כמאמר הכתוב (ישעיה נז טו) אשכון את דכא. רק אעפ"י שיש לו ענוה בשלמות, אעפ"כ צריך להיות בהתחזקות ביותר להתפלל לפני הבורא ברוך הוא, ולא לחשוב כי מי אנכי לגשת אל הקודש, רק אדרבה להתחזק יותר ויותר מחמת האמונה שאתה שומע תפלת כל פה, רק ההתחזקות צריך להיות בגודל אימה ויראה ופחד.

וזהו ויקרא אל משה (ויקרא א א), פירוש שמשה היה בבחינת יראה והכנעה, וזהו מרומז בתיבת ויקרא, אותיות רי"ו מתיבת ויקרא גמטריא ירא"ה (לק"ת פ' וירא ד"ה וישכם אברהם), אות ק' מרמז על הכנעה כנ"ל, וא' זעירא מרמז גם כן על הכנעה. וזהו הפעולה שדבר ה' אליו, שנתייחד הדבור אליו (ע' ת"כ ורש"י עה"פ), ובזה מתורץ מה שכתוב ויקרא וידבר.

ובחינת ענוה באמת הוא בחינת חשק, כדאיתא בגמרא (חולין פט.) חושקני בכם כי אתם המעט שאתם ממעיטין עצמיכם לפני. ולהבין מהו ענין חשק, נוכל לומר על דרך זה, ששם הוי"ה ב"ה בניקוד צבאות הוא ח"לם ש"בא ק"מץ ר"ת חש"ק (ת"ז הקדמה י.), וזהו חשקתי בכם, פירוש שאני משרה קדושת שמי עליכם כשאתם ממעיטין עצמיכם לפני.

גם חש"ק מרמז על ג' הוי"ות בניקוד ג' נקודות אלו (אור נערב ח"ו פ"ה). וזהו ענין מגילה, שאות יו"ד מתיבת מגילה מרמז על ענוה, ואותיות מגל"ה גימטריא ג' פעמים הוי"ה ב"ה.

והכלל שצריך האדם לזכך החומר מכל וכל, ולפי ההזדככות כך הוא בחינת שפלות, ולפי השפלות כך הוא התגלות אלהות עליו. וזהו גם כן מרומז בתיבת מגילה, שאות יו"ד מרמז על ענוה, פירוש כפי ההכנעה כך הוא מגלה אלקותו עליו.

וזהו זאת התורה אדם (במדבר יט יד), פירוש שהתורה אינה מתקיימת אלא כשהוא בבחינת מ"ה גימטריא אד"ם, כדאיתא בגמרא (תענית ז.) שהתורה נמשלה למים, מה מים יורדת למקום הנמוך אף התורה אינה יורדת אלא לנמוכי רוח, וכשהוא לומד תורה בענוה שלמה, הבורא ברוך הוא משרה שכינתו עליו, קדושת שם הוי"ה ב"ה בניקוד ח'ש'ק, ומשתעשע עמו וחשק בו, ולזה מרמז תיבת תור"ה גימטריא חל"ם שב"א קמ"ץ.

ועתה נחזור לענינינו, שעיקר השגחת הבורא ברוך הוא הוא רק לנמוכי רוח, ומשגיח עליהם בעינא פקיחא, אבל כשהוא ח"ו בבחינת גסות הרוח הבורא ברוך הוא אינו משגיח עליו בעינא פקיחא, ונעשה ח"ו בחינת שינה. וזהו בלילה ההוא נדד"ה, גימטריא ג"ס, מחמת שהוא בחינת גסות הרוח לכך נעשה שנת המלך מלכו של עולם בחינת שינה, ומזה בא בחינת גבורה הנ"ל. ויאמר להביא ספר הזכרונות דברי הימי"ם, גימטריא מאה, היינו לבוא לבחינת ענוה בשלמות. ואזי, ויהיו נקראים לפני המלך, להשפיע מדת חסד על כללות, מחמת שבוודאי ישגיח עליהם בעינא פקיחא כמאמר הכתוב (תהלים לד יט) קרוב ה' לנשברי לב, ומשפיע השפעות טובות וברכות לכלליות, אמן כן יהי רצון: